

1929 Annanias Mossing - en tusenkunstner

Det å være tusenkunstner, er et uttrykk vi putter på den eller de som er flinke på flere områder, spesielt det som gir seg uttrykk i skapelse av fysiske gjenstander. Det blir ofte sagt at vedkommende har det i fingrene. Der jeg vokste opp tok stedlige skolemyndigheter og delte inn elevene på Framhaldsskolen i to kategorier: de som hadde «akademiske evner», de kom i A-klassen og de som ble ansett for «praktisk anlagte» kom i B-klassen. De sistnevnte fikk ikke søke Realskolen. Som 14-15 åring ble du sortert og utelukket. Hvor mye og hvor mange som ble utsatt for disse håpløse feilvurderinger, og straffet resten av livet, er uvisst. Vi hadde opptaksprøver på Realskolen, som ikke målte egenskaper og evner, men «kvalifikasjoner» overfor tillært akademisk stoff. Ikke særlig bra.

Vår mann i dette kapitlet hadde så godt som alt, han var mest en ener i alt. Alt han tok i ble til noe dersom han selv ville det. Og mest fra ut av ingenting. Han laget selv sine redskaper. Han var en av disse få du kunne ha sluppet ut i fallskjerm hvor som helst, uten mat, klær og husly. Han ville ha overlevd. Det pussige var at han så kanskje ikke slik ut. Han var noe skranglete i alt sitt vesen. Kanskje ikke han jentene drømte mest om, for å si det forsiktig. Men da jeg leste Bodvar Sonstad sin glimrende beretning om sin oldefar, fremstår Annanias Mossing som et universalgeni. Du kan lese dette i Nord-Trøndelag historielag sin årbok for 2012, side 189. Bodvar Sonstad summerer det hele slik før han omtrent har begynt sin fortelling om gutten som kom fra Åsen til Skjelstadmarka. «*Annanias Mossing hadde evner som steinhogger, hyllsteinarbeider, dekorasjonsmaler, karikaturtegner, hagegartner, gråsteinsmurer, spontaklegger, treskjærer, felespiller, komponist, bibelkyndig og ordkunstner med frodig fantasi*».



Tusenkunstneren med respekt for de med «raude toppluer»

Når vi i tillegg vet at han levde i en viss frykt for både det overjordiske og det underjordiske, hvor avstanden for ham mellom Himmel og Helvete - kanskje ikke var så stor, er det ikke å undres over at han ofte hadde noen reelle akademiske innfallsvinkler vedrørende livets realiteter. Han levde med naturen, i naturen og av naturen. Han visste meget godt at det var noen «overnaturlige» en ikke burde utfordre. Hans forhold til de med «raude toppluer» preget ham. Annanias var ingen kraftkar, men tross sine 1,70 - var han det vi rett og slett kaller slitesterk.

(Vi følger nå videre deler av Bodvar Sonstads fortelling om Annanias Mossing).

Annanias Røstadvik ble født torsdag 26. april 1838 på husmannsplassen Røstadviken søndre i Åsen, like ved østsiden av Hoklingen. Dette var en plass under Mossinggårdene. Det ble født to tvillinggutter, som nok var svekket ved fødselen, og derfor ble hjemmedøpt samme dag. Det fortelles at de ble badet i varm melk, fordi den hjemmelagde såpen var for sterk. De ble lagt i en eske og plassert under ovnen eller inne i bakerovnen, når temperaturen var forsvarlig der. Det var datidens kuvøse. De fikk de trauste bibelske navnene, Annanias og Zephanias, og det kunne vel være litt beskyttelse fra oven i det? De ble født inn i et hjem der gudsfrykt og nøysomhet var satt i høysetet. Nøysomhet var dessuten en ren og skjær nødvendighet på en husmannsplass på den tiden. Barndommen var nok preget av fattigdom og mye slit. Men alt som liten gutt stakk kunstnerspiren frem på flere vis og han viste stor interesse for alt leselig. Han slukte alt, og lærte alt veldig fort. Han hadde et følsomt sinn som fulgte ham hele livet, og han gikk ofte turer i skog og mark og drømte seg bort. På en nabogård fikk han høre fiolinspill og han kunne sitte lange stunder å lytte. Han fikk selv prøve instrumentet. Musikeren våknet. Men hjemme fikk han beskjed om å holde seg borte fra dette satans instrumentet.



Annianas tok navnet Mossing for resten av livet, og gikk ofte under navnet «mossingen», men hans barn skulle få etternavnet Gederaas etter bostedet i Skjelstadmarka. Familien kalte seg Mossing i det daglige. Far til Annianas, Ole Ellingsen, var husmann og grenader og «jæger ved Skogns Compagnie». Som soldat var faren veteran fra krigen mot svenskene, og han deltok i slaget ved Trangen. Ref. kaptein Dreyer på stubben. Moren, Johanna Zakariasdatter hadde sine aner fra Rendalen etter ”Storofsen” (oversvømmelse) som herjet så brutalt i 1789.

I tillegg til arbeid på gården i nærheten av hjemplassen var den unge Annianas i arbeid hos lensmann Vold i Åsen. Våren 1854 reiste han til sin fetter Hegbom i Tromsø, hvor han arbeidet i fetterens mekaniske verksted. Derfra gjorde han også en tur til Vadsø og besøkte sin kusine. Mot jul samme året kom han tilbake til sin svoger, kirkesanger Myr i Stjørdal.

I 1855 deltok brødrene i veiarbeid på Gevingåsen. Kaptein Lossius og løytnant Bødker, som var ledere av arbeidet, holdt mye av de to brødrene. De anså dem som dyktige murere, og skal ha uttalt at om 300 mann ble avsatt så skulle Mossing og broren få fortsette. Fra Gevingåsen dro Mossingen til veiarbeid på Garnes, i Verdal, nær riksgrensa til Sverige.

(Historien om Garnesmordene i 1806 er meget kjent). Han var med på å bygge sokkelen under den støtten som står akkurat på grensepunktet mellom landene. Senere reiste han til Sverige og deltok i bygningsarbeid. Der lærte han å skjære spon og lage spontak. I 1863 var han tilbake i Åsen og la det første spontaket hos kirkesanger Olsen. Deretter kom han i tjeneste hos presten Bernhoff, og var en tid på gården Hembre i Hegra der han la spontak på uthusbygningen og anla en pen hage. I 1867, 29 år gammel, kom han til Skjelstadmarka. Han var opptatt av geologi og leste alt han kom over om emnet. I 1865 begynte han med skiferbrudd i Reberg hos proprietær Aune på Ree. Han fant skifer i



Bodvar Sonstad, kilde og oldebarn av Annianas Mossing

Lundmarka og begynte med skiferbrudd der med forpaktning fra grunneierne. Siden fant han, og arbeidet opp, gruver på Staurset, Gederås, Okkelberg og på Klevens eiendom. I Gedderåsgruven, som han først forpaktet, var det forholdsvis stor drift. Siden var han formann hos proprietær O. Richter. Han har også, ifølge et avisintervju, funnet 5 skiferbrudd i Åsen. Selv om mange av bruddene nå er nedgrodd av mose og annen vegetasjon så kan man den dag i dag, finne navn og årstall ”Annianas Mossing 1868” med håndskriftsbokstaver hogget inn i berget i Okkelbergskogen.

Hyllbergarbeid var svært viktig attåttnæring for bøndene og husmenn da det var lite annen fortjeneste. Mossingen fikk med seg folk fra alle gårder. Det ble velstand. Hyllbergarbeidet sto på hvert år, fra mars til ut i juni, til slåttonna startet. Om vinteren var ”steinlompene”, som

steinhyllene skulle bli kløvd ut av, frosset. Den kalde årstiden ble derfor brukt til å kjøre ut steinplatene som var av ulike størrelser og kvaliteter, til Tangen på Stjørdal. Der ble steinen skipet ut. Mye av ”oberget”, urein skifer og andre steinsorter, ble også fjernet med dynamitt på den tiden av året. Mossing var fagmannen og fungerte i lange perioder som formann for omkring 20 karer fra bygda. Men han var nok ingen stor administrator. Når det ikke gikk så bra, måtte andre ordne opp og ta ledelsen. Et år var det lagret 40 000 av 18 ” firkantstein bare i Gederåsen. Å hogge ut fine taksteiner med rett størrelse og tykkelse krevde handlag og lang erfaring. Skiferstein fra ”Kroningsgruva” fikk gullmedalje for god kvalitet på en utstilling i Frankrike.

Annianias Mossing ble på slutten av 1860-tallet, forlovet med den da omkring tjue år gamle, Anne Halvorsdatter Hoven i Skjelstadmarka. Han har senere selv fortalt hvordan han traff jenta i et bryllup der han spilte til dans: ”*Æ kvælva mæ opp i sengbenken til a og så var det gjort*”. Det hører med til historien at Anne da allerede var forlovet med en kar som var tre år eldre enn henne. Den forsmådde kjæresten kjøpte seg senere en stor gård i Åsen. Annie, en datter av Annianias som senere ble gift i Åsen, så bildet av mora si henge på en vegg på den gården så lenge ex-en levde. Han hadde tydeligvis ikke glemt henne. Dette ble også tungt for Annes foreldre, og det er fortalt at faren skal ha tilbudt å ta seg av barnet hvis hun brøt med Annianias. Hun sto imot, og dette kom nok til å prege forholdet til slekta på Hoven.

Da Mossingen ble gift, fikk familien bygd opp en liten gård, ”Gederaasdal», ikke lang fra Hoven i Skjelstadmarka. Gederaasdal var på ca. 30 mål, med ei lita stue, med noe jord og husdyr. Gården som er skilt fra Gederaas, finnes ikke ved folketellinga i 1868. Han begynte da mer med malerarbeid i tillegg. Han tok veska på ryggen, den svarte hatten med sløyfe på hode og malerkostene i handa, og gikk rundt på gårdene. Malte mest innendørs, på vegger med ulike motiver og ”røssler” på taklistene. Han var kjent for å få det til livaktig. En gang han var på arbeid i Sverige sammen med tvillingbroren, malte han gulvet i inngangen til en kirke som trappetrinn. Så fint var det malt at «*når kjerringan skulle gå inn i kirka så løfta dem fotan som om de gikk i ei trapp*”. Det fortelles at da han malte opp nystua i østre Borås, så



Barnegrav fra Hegra hogget ut av Annianias

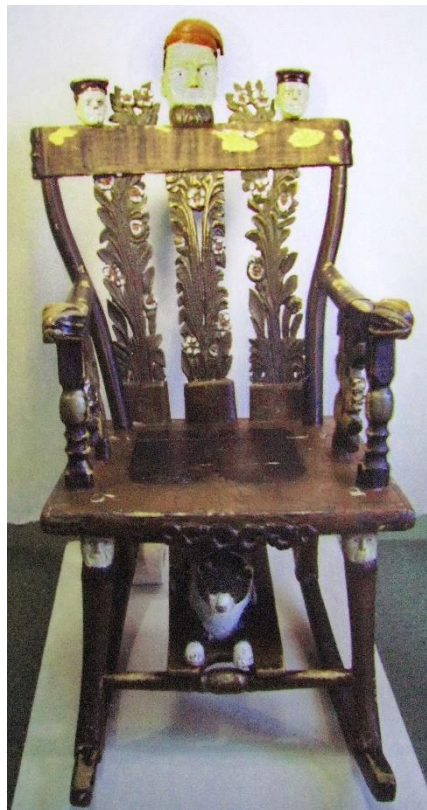
malte han en vegg som et fargerikt teppe, som hang over en stang. Det sies at det var så naturtro at folk måtte gå bort å kjenne på for å forstå at det var malt på veggen.

Også skiferstein kunne han forme. På Hegra kirkegård ligger en gravstein på en barnegrav fra Frigård, hogget ut med engler samt navn og årstall. Det spesielle er at figurer ikke er ”hogget inn” i skiferen, men hogget slik at de står ”ut av” skiferen. Skifer har som kjent lett for å sprekke, og man skal kjenne råmaterialet godt for å få til dette kunststykket. Den steinen på Okkelberg kirkegård som navneplata over Mossinger er festet til, er også en stein som han har hogget som gravstein til ei grav.



Ellers var han var en meget dyktig treskjærer, og selv med bare tollekniv og ”stekkjarn”, kunne han ut fra bjørkekubber skape figurer av dyr og folk. Treskurden var nok preget av det verktøyet han brukte, spesialverktøy hadde han ikke tilgang til. Mossing skar i enkle former, men han holder formen hele tiden og folkekunstneren avslører seg ved det livet og detaljrikdom han legger i figurene.

Noen figurer fikk remedier som gjorde at de beveget seg. Temaet kunne ofte være formådd kjærlighet. En gang skar han ut ei jente som satt ved et ovalt bord og sørget over kjæresten som hadde dratt fra henne. Denne figuren var med Annanias til ”gammelheimen” på en gård i Hegra helt på slutten. Kjærlighetsdrama var også motivet i det mest kjente ”dukketeateret” som kanskje er hovedverket hans. På en kasse var det montert en benk i et skomakerverksted. Der satt skomakeren, som er far til jenta, døddrukken og sov, mens beiler sto ved siden av og kranbla med skomakerkona. Jenta sto med skremt blikk, bak mora. Opprinnelig var det et snorsystem som var koblet til en arm på siden av kassen. Når armen ble dratt opp og ned, svinga mora med kosten mot beileren som dreide fram og tilbake med knyttneven. Her også skal han ha brukt levende modeller, jenta skal være en av døtrene. «Raudhuvene» er med og kvinnene har ”nasjonaldrakter”. - En annen bevegelig figur forestilte en kar som hadde vært opp i et ”sjurreir” og revet ned kvister. Skjæra satt på hode til kallen og hakka, mens armene i et snorsystem slo opp mot den sinte fuglen.



Mossing laget også flere stoler med utskjæringer. En gyngestol hadde en katt som satt på tverrtreet under stolen, ellers var det utskjæringer på ryggstøet som viste ansikter av personer fra lokalmiljøet. Stolen ble kjøpt av meieribestyreren for 100 kr. Til et sølvbryllup på en nabogård i 1913 lagde han en utskåret stol. Han lagde mye av verktøyet sitt selv, og det finnes bl.a. en mjølause i tre. Ellers, særlig på sine eldre dager, lagde han mange dyrefigurer, særlig katter og hunder, som det enda finnes en del av i bygdene og i slekta. ”Mossingkatter” var et begrep i Stjørdalsbygdene. Det finnes også en hakkespett

på ei fjøl. Trefigurene var malt svært naturtro og dette var fine barneleiker. Mossing kunne gjennom sitt håndverk og livlige fantasi gi ekstra liv til figurene. Håndskrifta hans var særlig sirlig. Navnetrekket som han hogde inn i skiferberget i Okkelbergskogen i 1868, har vært besøkt og beundret av besøkende fra fjern og nær. Mossing var ikke noen storrøyker, tobakken var for dyr til det, men han laga sjøl tobakkspipene som han av og til kosa seg med. Røret på pipa ble uthulet av hasseltre med en glødende strikkepinne. Jo lenger piperøret var, jo kaldere og bedre ble røyken, mente han. Annanias hadde tre felar som han hadde laget selv. Den fineste hadde utskjæringer som et drakehode i enden. Mossing fortalte at det beste treverket til felebygging fantes under låvebruer et stykke inne på låven. Der var det tørreste og eldste treverket. Det er uklart hvor det er blitt av felene han bygde, men en er på Stjørdal museum.



Han satt ofte ved ovnen og spikka på figurer, mens folk fra nabolaget fylte den lille stua hans, og hørte på at han fortalte historier. Ei av de meste kjente historiene (som finnes i ulike varianter) er stedfestet til Trondheim, der han hadde fått laga seg et navnestempel. Stempelet var ganske stort og med arm, ring og svijern. Nede i Fjordgata kom han forbi en flokk karer som sloss. En av slåsskjempene ba om å få låne navnestempelet. ”Dagen etter sto det ”A.O. Mossing” i anna kvar skalle”, kunne han fortelle, men han hadde etterpå vært redd for ”komme frami” (bli etterforsket av politiet).

Første kona, Anne Halvorsdr. Hoven ble han gift med 26. november 1868, og de hadde seks barn som levde opp. Da Anne døde i 1894 av tuberkulose, fortelles det at presten bad Mossing gå sist i begravellesfølget til grava, uten at vi kjenner alle sider ved den saken. Det ble rimelig nok en tung tid etter at kona døde. To av barna var fortsatt små. Annie, som var 12 år, ble tjenestejente hos et barnløst ektepar på Gravvold i Vassbygda. Andrea, som var 9 år da mora døde, er nevnt som tjenestejente på Aunet ved folketellinga i 1900. Selv om flere av barna var voksne, så var det ingen som ville overta gården. De to eldste var dratt til Amerika. Gården ble solgt til Gunnar Okkelberg og Mossing tok av noe jord (som vel ikke ble tinglyst) og satte seg opp ei ”stuggu” der han bodde resten av livet. Etter at kona Anne døde og han flytta ut i den lille selvbygde stua ble det nok ensomt, og han hadde flere husholdersker, ifølge

folketellinger. Det var slik Mette Hofstad, kom til stuggu hans i Gederåsdalen, også kalt "Kaildalen". Han ville selv helst at gården skulle hete Fagerdalen.

Annanias var 64 år da de fikk sitt første barn i andre ekteskap: Marie Bertine, f. 20 oktober 1902. De var ikke gift, og det var ikke så bra på den tiden. Under dåpen oppga de en fiktiv far for jenta. I 1904 fikk de en gutt, Alfred, som døde som lite barn. Det begynte å gå rykter om at moren, som var 38 år yngre enn Annanias, kunne ha forvoldt det selv. Mossing hadde blitt svært opprørt og sinna, da det kom han for øret, så det roet seg. I en alder av 68 år fikk han sitt



Annanias kunne spikke til og konstruere et helt skuespill

siste barn, en jente som ble døpt Alfrida Ovidia. Mora, Mette "Toppen", som hun oftest ble kalt i bygda, kom altså fra "Auntoppen". Hun hadde nok ikke så gode evner for husarbeid og barneoppdragelse. Med en far på nesten 70 år, så var det vel heller ikke alltid så enkelt. De gifta seg 21. november 1909, men de to jentene ble etter hvert bortsatt, ifølge folketellinga i 1910. Marie Bertine til en slektning som bodde på Krislok, og Alfrida Ovidia i Lille Kleven. Også etter at de ble en ny familie fortsatte naboene å møtes hos Mossingen, oftest på dagtid i helgene. Da fortalte han fra gudstjenesten eller fra nyheter som hadde stått i aviser eller bøker. I en lengere periode var det faste grupper voksen ungdom som kom. De hadde også med sterke drikkevarer. Og dansen kunne gå da utover i sene nattetimer. Det var ikke stor plass, så en gang velta ovnen og all aska for ut over i rommet. Presten som tilfeldigvis kom på besøk var en smule sjokkert. - Noen ganger danset de rekkedansen, slik som reel.

Alle som forteller om Mossingen beskriver en raus og gavmild, kunnskapsrik og begavet mann, som var klar til det siste, men han slåss mot dårlig økonomi hele livet. Han hadde kanskje heller ikke så gode økonomiske evner. Det var svært godt samhold i nabolaget, og da han nådde høy alder fikk han tilkjørt ved til ovnen og gjødsel til potetene. Og Sanitetsforeningen bidro med sengeklær. Og han ga mye tilbake gjennom sin personlighet og evne til å skape liv og glede rundt seg. Mange er blitt hjulpet av Mossing. Han hadde et varmt hjerte og en edel sjel, er det sagt. Gisle Hofstad (1913 – 1988) vokste opp på nabogården og

husket Annanias fra 1917-18 til han døde. Hofstad har beskrevet huset han satte opp etter at den første kona døde. Et spesielt hus du kan lese om i NT's historielags årbok 2012.

Mossingen filosoferte nok også på mangt, ut fra det han snappet opp på folkemunnet og fra aviser. Han kan siteres på at han i november 1926, når noen ungdommer, bl.a. Gisle Hofstad og Andreas Børstad, sto og snakket om månen. Månen var en planet, kunne han fortelle, den var ubebodd fordi det var bare ørken der. Han mente at Gud hadde holdt dom der. Så spådde han at den første mannen ville være på månen i 1975! Og det skulle være "amerikaneran".



Av og til møtte han visstnok «styggjen sjøl»

Mossing var også kjent for å være svært overtroisk og lettskremt. Særlig var han redd «tuftkaillan med raude topphuva». Dette kom ofte frem i utforminga av figurene som han skar ut. Folk og arbeidskollegaer hadde mye moro med å skremme Mossingen. - En gang tegnet de "han Gammel Erik" med en kullbit på døra i koia i skiferbruddet, og det likte han dårlig. - Når han gikk heim fra maleroppdrag så kunne det være mørkt og måneskinn. En gang han gikk gjennom skogen så han skuggen sin i måneskinnet, da fortalte han at "styggjen hadde fulgt ham helt inn i stuggunåva". Greiner som "greip tak i" klærne hans ble tolka på lignede måte og ble trua med: "Slæpp mæ". Og når kroken på dodøra hekta seg i buksebaken, trodde han at "styggjen var etter han". Oppe i berget ovenfor nabohuset der Robertus Kartum bodde, var det en stor firkantet stein. Det mente Mossing var et alter som tuftan brukte, og når vinden sang i trådene, da hørte han at de hadde gudstjeneste. Ingen fikk lov å plukke liljekonvall i dette

området som han kalte "Kailddalskirka". Den frodige fantasien fikk han også utløp for gjennom musikken. I bøkene "Folkemusikk i Trøndelag" av Helge Dillan er det nedskrevet to slåtter etter Mossing: "Kaildalin" og "Tusseslåttén". Historia om hvordan valsén "Kaildalin" oppsto, er beskrevet i et notehefte av Asbjørn Sciefloe - 21. februar 1947. Notene er skrevet med blyant og under er notert: "Jan Fordal har lært den av Martin Gresset. – Det var en kall ved navn Mossing og en kamerat som kom fra bryllup i Aasen, hvor begge hadde vært spillemenn. Når de kom fra fjellet mellom Aasen og Skjelstadmarka la de seg under ei furu og sovna. Plutselig spratt Mossing opp og ropte til kameraten. "Hørte du den?" Men den andre hørte ingenting. Så satte Mossing i å tralle. Slåtten ble kalt "Kaildalingen", og han mente selv at han fikk den fra "tuftkaillan". – Det var svaret han alltid ga når noen spurte. - "Tusseslåttén" er gjengitt med omtrent samme historia, og kameraten er navngitt som "Krestoffer Dala" (Kristoffer Jensen Rømo) som bodde på Gederaadal før Mossing overtok. Robert Husbyn som er kilde til nedtegnelsen, siteres på at "Tusseslåttén nok er eldre enn desse karan". I samme bokverk nevnes også en variant av "Brølloppet på Klæt" som Tolma Husbyn lærte av Mossing. "Han gret så tårene rann medan han song" fortalte hun. Han var lett rørt og hadde lett for å gråte i mange sammenhenger.

Overtro og fantasi var bare en del av den mangfoldige kunstnerpersonligheten hans. Han kunne svinge fra lettivethet med fela i tredagers -bryllup til religiøse grublinger med bibellesning. Det fortelles at han som ganske ung spilte til dans på låven i et bryllup på Bulandet. Da det lei utpå kvelden kasta han fela på høystabben, sto opp på en skammel og



NN i Skjelstadmarka. Her lå huset til Annanias. Etter at han fikk koldbrann og døde, ble huset brent

holdt en vekkelsestale så kvinnfolka gikk rundt og gråt. Det ble ikke mer dans den natta. - Han kunne unnskylde seg med at felespell var synd og kunne være vanskelig å få i gang med spellinga, men fikk han en dram gikk det lett over. Ingen av de som har vært tilgjengelig som kilder og som kjente ham på hans eldre dager angir at han hadde noe alkoholoverforbruk. Det var jo rikelig tilgang på både hjemmelaget "karsk" og øl samt brennevin fra bryggeriet i bygda. Spellemenn kunne jo ha ekstra lett tilgang til sterke saker. Det var kjent at han tålte mye. Han var meget sjelden "pirium", som Gisle Hofstad har uttrykt det. Han hadde vel bare

hørt om en eneste gang han skulle være helt slått ut. Det hadde vært julegjestebud på en gård der det var godt om drikkevarer. Utpå kvelden døde en eldre kar av naturlig årsak. Det noe fuktige selskap sørget for at den døde karen ble lagt ut på gårdsplassen. Neste morgen ble liket, som nå var stivfrosset, båret hjem til familien og stilt opp, støttet mot døra, da ingen svarte på banking. Det ble rimelig nok spørsmål etterpå om dette hadde gått riktig for seg. Mossing svarte at han hadde vært så animert at han husket ingenting! Det er mulig at denne historia er blitt fortalt med et litt skjevt smil?

Rimeligvis var Mossing en ettertraktet underholder i bryllup og lag. Ved å spille til dans der han sto med krokete ben og sviktet takten med knærne, til å fortelle mer eller mindre fantasifulle og selvopplevde historier mens han agerte bruddstykker av fortellingen. Han



24. juni 2023, på graven til Annanias Mossing. F.v: Sveinung Husby, Åsen (tippoldebarn), Randi Bjerkan, Stjørdal (tippoldebarn), Mathias Bjerkan, Stjørdal (2 x tipp), Leona Marie Bjerkan, Stjørdal (2 x tipp), Bodvar Sonstad, Beitostølen (oldebarn), Brynjar Sonstad, Stjørdal (tippoldebarn) og Trym Oust Sonstad, Oslo (tippoldebarn)

kunne slå om til visesang både med folkeviser og salmer. Han hadde en god sangstemme og sang alene, men av og til sammen med andre, bl.a. når datter Martine fra første ekteskap var på besøk. Han skrev også sanger på rim ved noen anledninger. Det har dessverre ikke vært mulig å oppspore slike, utover deler av ei vise han skrev til et brudepar på gården Ven.

Mossing hadde et godt og klart hode, og en meget skarp hukommelse. Han leste ganske ofte i Bibelen. Det er sagt av flere at han kunne hele eller store deler av Bibelen utenat. Mossing likte best de prestene som snakket høyt under prekenen. De som snakket lavt og rolig var ikke noe tess. Mossing var oftest i kirken ved hver gudstjeneste, og han hadde sin faste plass. Det ble lagt merke til at han ikke likte å reise seg når noen skulle forbi i benken. - Når han kom hjem etter gudstjenesten samlet naboene seg i den vesle *stuggu* hans, og han gjenga prekenen

nærmest ordrett. Prestene fikk nok passet sitt påskrevet. Og så var det vel heller ikke noe som imponerte vanlig folk flest mer enn de som kunne ta til motmæle mot selveste geistligheten. Presten Dietrichson, som etter hvert hadde flere samtaler med Mossing, har gitt uttrykk for at det var sjelden å møte en så intelligent og bibellærd mann. Han imponerte selv prestene med sine kunnskaper. Han brukte aldri å hevde seg med høy skarp stemme eller muskelstyrke slik andre gjorde, men når han tok gudsordet i munnen da ble det stille.

Ryggen var nok litt krummere og klangen i stemmen litt fattigere, men Mossing var på høyden til han var midtpunkt i sin egen 90-årsdag. Han bar sin alder med letthet, men begynte å skranke etter den tid. Men var klar til det siste og han skjønte nok hvor det bar hen, for han arrangerte fødselsdager flere ganger for ikke å gå glipp av den feiringen! Koldbrannen startet med en liten flekk, som et knappenålshode, på en tå. Det ble angivelig ikke kontaktet lege. Men det ble etter hvert forferdelig vondt, og foten ble blå og senere svart. Mossings kommentar var at når den mørke fargen nådde midja: "*Da e æ ferdi*". Det ble etter hvert behov for morfinsprøyter, som Mette hjalp til å sette. Naboene var redde for at det kunne ha gått galt. På slutten ble han flytta til en gård som ble brukt som "gammelheim". Der fikk han hjelp av utdannet pleier. Begravelsen ble flyttet til Gederåsdal der Gisle Hofstad vokste opp, for i stuggu var det for sterk, lukt etter sykdommen. – Tømmeret i stua ble senere flyttet, og bygd opp til ei ny stuggu for Mette på Staursets grunn, nede der hovedveien lå den gangen. Det skulle være mindre snømåking for å holde veien åpen for Mette der.

Mette satte seg etter hvert i respekt. Hun hadde lært et og hint med årene og ble svært ettertraktet i lokalmiljøet som en dyktig spinnerske. Naboene stelte godt med henne med mat og hjelp til handling. Men noen dyktig husmor ble hun vel aldri. Etter at hun fikk slag, kom hun til en av Ingstadgårdene i Hegra som fungerte som «gamleheim». Der døde hun, og ble gravlagt på kommunens regning. På begravelsesdagen kom det mye blomster til Ingstad. En av de andre beboerne ble imponert over alle oppmerksomheten og kom strålende ned i fjøset til "sjølfolket" og sa : "*Dette skulle Mette ha sett.*"

Annanias Mossing døde 20. april 1929, seks dager før hans 91-årsdag. "*Det vart en stilig begravelse, der hele grenda deltok*", forteller Hofstad som da var 16 år. Han ble gravlagt på Okkelberg kirkegård. Ungdomslaget skulle ta på seg å skaffe en minnestein, men det tok tid. Mossings gode venn, lærer Eidem, tok med seg en blodbøk fra skolen og plantet på grava hans. Dette var eneste merke fram til 1970-tallet da Tolma Husbyn sto i spissen for å få laget en steinplate med påmalt navn og data. Plata ble montert på baksida av en gammel gravstein under den gamle blodbøken. Et langt og eiendommelig liv var over, ikke fritt for motgang og vanskelige tider i enkle kår, men også preget av Mossings mangfoldige kunstnernatur og kunnskap om de fleste håndverk med enkle redskap.